

UN DEBUT ENGRESCADOR

Una història que es construeix a través de tres veus distintes: una nena de sis o set anys, una dona jove i la mateixa noia convertida en adulta

Text: **Sebastià Bennasar**
ballaruga@hotmail.com

Sembla que en els darrers temps la literatura catalana nostrada ha decidit emprendre una revisió cap a un tema que feia temps que no es tocava: la immigració castellana a Catalunya. Potser sigui un cas de coincidència en el temps, però tant Jordi Puntí amb *Els castellans* com Isabel Olid amb *Una terra solitària* han fet una incursió en el tema, cadascú abordant-lo des de perspectives molt diferents. En el cas que ens ocupa, Bel Olid ha guanyat el premi Documenta, un dels més importants en llengua catalana, que cada any s'atorga als escriptors menors de 35 anys, amb una novel·la on la història es construeix de manera fragmentària a través de tres veus distintes: la d'una nena de sis o set anys que a

poc a poc es va fent adulta; la d'una dona jove que amb tota la família a coll decideix seguir el seu marit cap a Catalunya i que és l'origen familiar d'aquesta nena que narra la història; i finalment la de la mateixa noia, ja convertida en adulta i en professora universitària, que ens narra la seva relació amb una dona deu anys més jove.

La novel·la està escrita en una prosa àgil i fresca, que enganxa des del primer moment i que converteix la novel·la en una delícia esquitada adés i ara d'una banda sonora pròpia en català que és a la vegada un repàs de la música més contemporània i que de vegades serveix com a recurs d'unió a una història, la de la parella adulta, que es vol extremadament present. Un exercici curiós podria ser rellegir la novel·la i fer-ne el cànon musical que se'n deriva, i en podríem tenir un disc recopilatori d'aquells que qualsevol diari voldria regalar en una diada com aquest Sant Jordi. Ja veurem fins a quin punt aquestes acotacions musicals serviran com a base

d'estudi per a les relacions post-modernes catalanes als investigadors del futur.

Deixem de banda aquestes incursions musicals i centrem-nos en la novel·la. Olid va trenant amb mestria les tres veus i la seva successió en uns capítols curts on demostra un domini molt més que evident de la dosificació de la informació. El lector no pot deixar de llegir perquè al capdavant el que vol -i aquest és el gran mèrit de la novel·la- és

saber què li passa a la nena protagonista, però també a la dona que travessa tot Espanya amb la família a sobre i a les dues dones adultes que malden per tirar endavant una relació que sembla extremadament complicada. És a dir, Olid ha aconseguit crear una novel·la rodona, on sota l'aparença d'una prosa senzilla i d'una estructura interessant, aconsegueix que el lector s'interessi per allò que vol explicar, que és molt.

Perquè aquesta és una novel·la que parla, sobretot, de la supervivència i de la valentia. I sempre des del punt de vista de les dones, que al nostre país i malgrat que hi hagi gent a la qual no agradi, són les que han tirat sempre endavant i les veritables protagonistes d'una història que encara no ha arribat a la seva plenitud. És supervivent la nena que pateix abusos sexuals, és supervivent la dona que tira endavant malgrat totes les adversitats i és supervivent aquesta parella formada per dues dones que travessen una crisi i un país a ritme de rock català.

Una novel·la que parla de la supervivència i de la valentia. I sempre des del punt de vista de les dones

A banda del valor de la supervivència i de la fortalesa, aquesta és una novel·la que ens parla del paper salvador de la cultura i de la lectura, perquè aquest és l'element que diferencia la dona adulta i final respecte dels seus avantpassats. Sigui com sigui, aquesta és també la crònica de com es conforma un país, i sens dubte és una de les millors lectures per entendre'l i entendre'ns una mica millor. És a dir, un bon llibre per aquest Sant Jordi. L'única cosa perillosa d'aquesta novel·la és que Bel Olid ha posat el llistó ben alt amb la primera provatura, però estic segur que el millor encara està per arribar.

Una terra solitària
Bel Olid

Editorial Empúries, Barcelona, 2011
120 Pàg / 16 €

INVENTARI DE BÉNS

Text: **Josep A. Calvo**
pepcalvo@hotmail.com

Inventari de béns és un recull de poemes musicats pel cantautor Arnau Estrades. El president del Centre Cultural Capaltard, Vicenç Calonge, destaca al pròleg l'esforç que ha dedicat Arnau Estrades al noble art de la cançó i ens recorda que no és just esperar que les persones no hi siguin per després retre'ls homenatges. Calonge diu: "Sols una cosa m'entristeix i aquesta no és altra que veure com el nostre petit país és incapaç de premiar la labor de tantes persones anònimes...". És per això que Capaltard, amb el seu esforç, lluita contra la ignorància a la qual es veuen abocades algunes perso-

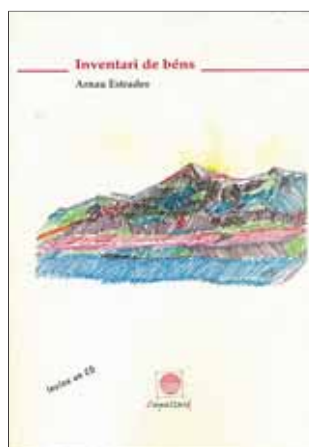
El recull poètic, d'un repertori variat, inclou un CD des del qual podem escoltar els poemes impresos al llibre

nes, tot i que al llarg de la seva vida ho hagin donat tot per la nostra terra i la nostra llengua.

Arnau Estrades i Jaume és un cantautor nascut a Palma l'any 1948. Ha rebut estudis musicals del mestre Vicente Pla García i d'altres professors, així com de la soprano Catalina M. Negre Perotti. Ha musicat, a part de lletres pròpies, poemes de Jaume Mesquida, Pere Pons, Jaume Santandreu, Pepe Varos, Miquel Martí i Pol, Antoni Vidal Ferrando, Rafel Bordoy, Bartomeu Fiol, Maria del Carme Crespo, Joana Maria Mas i Vicenç Calonge, i participat a recitals, presentacions de llibres i espectacles musicopoètics.

Inventari de béns no és només un llibre: també és un CD des del qual podem escoltar els poemes impresos al llibre. Es tracta d'un producte ben complet que ens acostarà la poesia d'autors ben diversos tant pel que fa a la temàtica com a l'estil. En total, són

tretze poemes que pens que cal esmentar i d'aquesta manera vos fareu una idea del que hi trobareu: *Amb l'ombra dòcil*, de Miquel Martí i Pol; *Mar, ona, bes, lluna* de Vicenç Calonge; *Inventari de béns*, d'Antoni Vidal Ferrando; *Contracancó de la primavera*, de Jaume Santandreu i Sureda; *No et trob, amor meu*, de Lluís Servera Sitjar; *Morir d'auca*, de Pere Pons i Rigo; *Serra Tramuntana*, de Maria del Carme Crespo; *Charo, jo t'estimaré*, d'Arnau Estrades i Vicenç Calonge; *Despedida amb cant*, de Jaume Mesquida Sansó; *La desfilada dels horrors*, de Joana Maria Mas i Coll; *L'afectat de diglòssia*, de Bartomeu Fiol;

Poema a Nai, de Miquel Àngel Riera i *Mediterrània*, de Rafel Bordoy i Pomar. Com veis, el repertori és prou variat per fer un vol poeticomusical de qualitat. Pel que fa a la tria d'autors i poemes no tenc res a dir, perquè em sembla encertat

posar noms de poetes reconeguts i valorats amb altres veus no tan conegudes que, evidentment, també tenen tot el dret a esser-hi.

Si ens centram en les temàtiques dels poemes, descobrirem que l'amor, la llengua, el dolor, la injustícia hi són ben presents. Jaume Santandreu ens diu, per exemple, "No em parreu de primavera / mentre el poder i els do-

blers, / l'enveja i la comandera / facin de capdavanter". O recordau aquests versos de Bartomeu Fiol: "Una llengua que no es parla / és una morta que hom recorda / com un cendrer curull de cendra / com un celatge que s'enyora / com un arbre que s'acopa / com una veu que no se sent / com un verger que no se cela...", on les comparacions se succeïxen per transmetre'ns un missatge d'amor envers la llengua.

A més dels textos, rere *Inventari de béns* hi ha tot una sèrie de músics que han fet possible les cançons i que són esmentats al llibre. A tots els qui han col·laborat en aquest treball i aquesta música, la més sincera enhorabona.

Inventari de béns
Arnau Estrades

Centre Cultural Capaltard, Palma, 2011
70 Pàg / 15 €